

Kazimír a Karolína, Divadlo Petra Bezruče

„A láska neumírá nikdy.“ Takovým mottem předznamenal Ödön von Horváth text dramatu, přesně řečeno lidové hry Kazimír a Karolína. Příběh milenců, kteří si vyrazili na mnichovský Oktoberfest, ve vřavě veselice narážejí na různorodé lidi a prožívají zvraty svého vztahu, byl sice napsán takřka před sto lety, ale je tak působivý a přirozený, jako by se odehrával třeba dnes a tady. Hru inovativně vyložil Štěpán Pácl v inscenaci, která měla premiéru v Divadle Petra Bezruče 6. března 2015.

Vedle titulních hrdinů se v ději objevují postavy, které se taky přišly pobavit, avšak každá v jiném rozpoložení a s jiným očekáváním. Šofér Kazimír a úřednice Karolína se mají rádi, ale z rozdílnosti povah vzniká problém, protřelý Franc hledá svou příležitost a ponižuje Ernu, která není žádné nevíňátko, škrobený krejčí Schürzinger by si rád nějakou ženu namluvil a dva „lepší lidé“, obchodní rada Rauch a ředitel soudu Speer sem zamířili urvat, co se dá. Ovšem nedorozumění, náhody a nehody vším pořádně zamíchají, nikdo ze zúčastněných neodchází nepoznamenan, něco neočekávaně skončí a něco nejistého vznikne.

V prostředí lidové zábavy se lidé potkávají, hledají a ztrácejí v davu, hudba a atrakce přehlušují a rozdmýchávají vášně, všechno je hektické a vyšinuté z normálu. Tu nejistotu a nestabilitu zvýraznil Andrej Ďurík řešením scény, ostatně u Pácla je scéna vždy ozvláštňujícím a významotvorným prvkem inscenace. Hraje se na nakloněné ploše v prostoru připomínajícím podchod, zadní stěnu tvoří desky uzavírající a otevírající druhý plán. Stěna odděluje hrdiny soustředěné na své problémy od okolního světa, ten sem však bez vyzvání vstupuje a do dění zasahuje. Šikmá plocha klade vyšší nároky na hereckou akci a současně vyvádí diváka z pohodlí horizontálního vnímání a pečetí jeho vizuální dojem z představení.

Z bujarého reje veselice se vyčleňují postavy, jejichž vztahy se navzájem ovlivňují. Kazimír má dobrou povahu, ale taky mindrák, což nahlodává jeho vztah s trochu lehkomyšlnou Karolínou, která si chce užívat. Dvojici ztělesnili dokonale sehraní partneři Michal Sedláček a Pavla Gajdošíková s živelností i procitěním proměnlivosti nálad. Drsného kriminálního France Merkla přesně vystihl Vojtěch Říha. Erna v podání Sarah Haváčové je z podobného těsta, umí vystrčit dráčky i chytře se přizpůsobit. Dvojice „lepší lidí“ má odpudivé rysy, Rauch Dušana Urbana je namyšlený, občas i natvrdlý, podobně jako Speer Ondřeje Bretta, který je i zlomyslný. Jejich postavy mají méně prostoru, jsou však herecky vděčné. V roli Schürzingera exceluje hostující Jan Vlas jako vypočítavý slušňák, který se prkenně dvoří, ale bez skrupulí poslouží a nakonec svou oběť odtáhne jako nějaký pavouk.

Pouťové atrakce a děj doprovází a náladu rozproudiví v pozadí usazená bezručovská kapela Freakband, která hudbu Jakuba Kudláče odlehčující dramatické napětí interpretuje s profesionálním nasazením, songy komponované pro inscenaci noblesně zpívá Kateřina Krejčí. Slova písně podle novozákonního textu o potřebě a síle pravé lásky se vznášejí nad pomíjivými osudy a stvrzují motto hry, jakkoli se zdá být v rozporu s rozuzlením zápletky.

Ödön von Horváth nepodléhal dobovým směrům, byl bystrý pozorovatel a uměl naslouchat běžným lidem. Moderními postupy navázal na tradici lidové hry: není to komedie ani tragédie, ale obraz zachycující dění u jeho zdroje. Horváthovo vyprávění je přímočaré a nestylizované, ponechává postavám bezprostřednost i naivitu a je k nim nemilosrdně pravdivý. Vytyčil heslo „nic nezkrášlovat, nic nezošklivovat“ a tvrdil, že každá jeho hra by se mohla jmenovat Víra, naděje a láska - i když jeho díla sotva

kdy mají šťastné vyznění. Hra Kazimír a Karolína se u nás uvádí už od 70.let, ale její téma oslovilo diváky až v provedení absolventů DAMU v DISKu. Úspěšnou inscenaci přenesla ČTV na obrazovku roku 2010.

Na původních dialozích, v nichž se postavy neumí jasně vyjádřit, pod banalitami skrývají své city a hloupě si ubližují, se nemuselo nic měnit - vždyť v klubech a na Stodolní to dnes probíhá podobně. Štěpán Pácl s prstem na tepu doby vycítil, jak je hra aktuální, jak se v ní odráží morálně a ekonomicky rozháraná současnost. Vrchovatě využil možností textu, scény, hudby a dramatického potenciálu sehraného souboru, aby vytvořil znamenitou inscenaci. (Bohužel zatím poslední před odchodem do Národního divadla).

Milan Líčka / Ostravablog.cz / 19. března 2015

Kazimír a Karolína: rozchod za zvuků bujarého veselí

Letošní sezóna nese v Divadle Petra Bezruče název Ztráty a nálezy. A v souladu s ním se Bezruči probrali naditým šuplíkem polozapomenutých dramát, aby v něm (znovu)nalezli již před více než osmdesáti lety napsanou hru Ödöna von Horvátha Kazimír a Karolína.

Jedná se tak o hru letitou, nikoliv však zatuchlou. Příběh dvou zamilovaných, kteří přicházejí za zábavou, aby nakonec po prvním nedorozumění odcházeli v objetí jiných, není vlastní pouze Oktoberfestu 30. let minulého století, v rámci něhož se původně odehrává. Jedná se o story daleko univerzálnější, stojící mimo vymezený bod na časoprostorové ose a v drobných obměnách neustále se opakující. Uvedené pak Bezruči ještě podtrhují tím, že hru zasazují do současnosti.

A nutnou podotknout, že aktualizace hře výrazně prospívá. Diváci jsou tak rázem přeneseni na místo jim dobře známé a přitom zároveň nikoliv jasně určené. Četné indicie sice nesměle napovídají, že se jedná o proslulou ostravskou Stodolní ulici, ale stejně tak by se mohlo jednat o výřez z kteréhokoliv hudebního festivalu či jen tradiční pouti. Způsob, jakým Bezruči jevištně malují atmosféru nenarušitelného veselí, je - i díky pulzující a živě produkované hudbě Freakbandu - vskutku excelentní. Neutuchající tep nespoutané zábavy je až slyšitelný. Nejednoho se musí zmocňovat neodbytný pocit povědomosti, který dává oživnout vzpomínkám na utonutí v náruči bezstarostné noci a moři prázdných kelímků od piva, které jsou v inscenaci taktéž využity.

Jen škoda, že v podobných superlativech se nedá hovořit v případě prezentace samotného děje, který se chvílemi jen tak upachtěně vleče; schází výraznější tempo, lépe zvládnutá dramatická gradace i větší dávka emocí. Zmíněné vyleze na povrch především při srovnání s již dříve uvedenou, tématicky ne zcela vzdálenou a v daných ohledech daleko vydařenější inscenací Můj romantický příběh.

Na závěr se po sinusoidě opět vraťme k pozitivním stránkám Kazimíra a Karolíny, ty totiž převažují. A patří mezi ně i herecké výkony. Michal Sedláček s Pavlou Gajdošíkovou tvoří divadelně skutečně silný divadelní pár. Především druhá jmenovaná si svou roli neskonale užívá. Nefalšovaný dívčí půvab, který Karolíně nadělila, je bez přehánění odzbrojující. Největší potlesk si však zaslouží Jan Vlas. Nesmělý podivín Schürzinger se v jeho rukou mění v nezapomenutelnou figurku. Fenomenální výkon; jeden z těch, které postávám vtělují duši.

Názor informuji.cz: 70%

Adam Stavárek / Informuji.cz / 14. března 2015

Láska je věčná, dokud nepřijdete o práci

Na první březnový pátek připadla premiéra hry Ödöna von Horvátha Kazimír a Karolína v Divadle Petra Bezruče. Sál byl naplněn k prasknutí. Na nové představení Štěpána Pácla se přišlo podívat mnoho Ostravanů. Ödön von Horváth napsal hru už v roce 1932 a děj zasadil do prostředí německého Oktoberfestu. Kazimír a Karolína se ocitají na pouti, kde si užívají zábavu. Tedy, snaží se. Kazimír přišel o práci šoféra nákladáku, upadá do deprese a bojí se, že ho Karolína kvůli tomu opustí. Ta je ale jiného názoru – chce ho podpořit, chce se k němu ještě víc přimknout, ale Kazimír jí to nevěří...

Ve hře se mnozí z nás mohou najít. Podobný příběh se může odehrávat kdekoli na světě. Alkohol a zklamání mohou udělat z lidí někoho jiného. Člověka, který je zlomený, naštvaný a nešťastný. Potom řekne něco, co může druhému ublížit, a ten je pak stejně nešťastný a zklamaný. Je to jako domino. Padne-li jeden, padnou další.

Michal Sedláček coby Kazimír působí věrohodně – je smutný, že přišel o práci, nervózní z toho, jak se bude dále vyvíjet jeho vztah a jakým směrem se bude vyvíjet on sám. Hraje přemýšlivého, hloubavého a hlavně citlivého muže. Naproti tomu Karolína (Pavla Gajdošíková) je veselá, myslí s chladnou hlavou a snaží se, aby ji nikdo nevyprovokoval. Dívá se na věci racionálně a snaží se nedělat ukvapené závěry. Vojtěch Říha, kterého jsme dříve mohli vidět ve Zkrocení zlé ženy, mě také překvapil. Tady hraje osobu značně komplikovanější. Několikrát seděl v base, krade auta a tyranizuje svoji přítelkyni. Vojtěch se kromě této záporné role zhostil také trumpet. Bezručácká kapela Freakband, která vytvořila hudební kulisu představení, odehrála v podstatě skvělý koncert. Z fleku by mohla hrát v klubech a na festivalech.

Myslím, že Bezručům se hra opravdu povedla. Děj neobsahuje mnoho zábavných prvků, ale nemá ani vyloženě tragický konec. Téma lásky bude aktuální pořád. Představení je poutavé a mnoho lidí zaujme. Dá se zasadit do dnešní doby a klidně i na ostravskou Stodolní ulici (díky kulisám, které připomínají slavný ostravský podchod, se tam tak trochu ocitáme). Dnešní mladí lidé se hádají a rozcházejí prakticky kdekoli a velmi často v tom hraje roli alkohol. Druhý den si někteří odpustí a jdou dál. Hra je zasazena do jednoho večera, na jehož konci jsou hlavní představitelé v úplně jiné situaci a jejich vztah se výrazně změnil. Z představení jsem odcházela s pocitem, že nic se nejl tak horké, jak se to uvaří. Hlavně se ne... Však víte.

Barbora Urbanovská / Sokolska33.cz / 10. března 2015

Kazimír a Karolína v Divadle Petra Bezruče je antilove story ze Stodolní ulice

Hra německého dramatika Ödöna von Horvátha z roku 1932, která má v českém překladu název **Kazimír a Karolína**, se původně odehrává na proslulém mnichovském Oktoberfestu. Ovšem v pojetí režiséra Štěpána Pácla, který nastudoval její novou inscenaci v Divadle Petra Bezruče, je příběh zasazen do kulis Stodolní ulice.

Zamilovaný pár Kazimír a Karolína nejsou žádná holoubátka, právě se rozcházejí a svůj ztracený ráj marně hledají v davu, z nějž prýští bujaré veselí. Zdánlivě banální příběh o rozchodu má svou vnitřní sílu a přesvědčivost. Nekárá, nemoralizuje. Odsuzuje ale lež a straní pravdě. Hru uvádí mottem: „A láska neumírá nikdy.“ Jak by také láska umírat mohla, zejména když má oslovit publikum divadla, ze kterého je to na vykřičenou Stodolní ulic jen co by lahváčem dohodil.

Bezručácká antilove story vychází nejen z osobní zkušenosti inscenátorů z pobytu v ostravských zábavních podnicích, ale také má co říct k současné citové společenské krizi nebo k invazi obchodních měřítek do soukromých vztahů. A kdo si na toto divoké přestavení zajde, měl by si uvědomit, že Ostravě předně chybí dvě zásadní věci: pořádná horská dráha (vlastně jakákoliv horská dráha) a vzducholodě nad hlavou. Obě neuchopitelné rekvizity, znaky moderního velkoměsta, jsou silným motivačním zdrojem pro nevyzpytatelnou Karolínu (Pavla Gajdošíková), ale tak trochu unikají rozumu prostoduchému řidiči Kazimírovi (Michal Sedláček).

I když to tak zpočátku nevypadá, režisér Pácl své hrdiny zdaleka nezaklel jen do jednoho podchodu s nakloněnou rovinou. Šikmá scéna z dílny Andreje Ďuríka musí trknout každého, kdo třeba jen jedinkrát prošel podchodem od železničního nádraží Ostrava-střed na slavnou ostravskou ulici. Dá se po ní klouzat, ale především si na ní hrdinové divadelní pouti vylévají své osobní city. Odněkud někam, ode zdi ke zdi, od graffiti k poblitému koši... Ale režisér Štěpán Pácl je obdařen velkou fantazií, takže zadní stěna podchodu se dá odsunout jako dveře od šatní skříně a za ní to žije. Potloukají se tam týpci, co chodí pařit. Pochybné ženy, majitel obchodů, velká zvířata i nalitá babička. Ale hlavně tam mlátí do strun parádní formace Freakband, složená s herců, ale i kulisáků a zvukaře s pomalovanými ksichty jak na nějakém keltském obětišti. (Kolikátá to vlastně už je kapela, která se v útrokách Bezručů zrodila?) A tady také ožívá pekelná jízda, při které vás režisér lehce přesvědčí, že na divadle skutečně není problém ztvárnit jízdu na horské dráze se všemi typickými atributy, vlastně v podání Pavly Gajdošíkové je to akrobatická krasojízda.

Divadlo je svým způsobem cirkus a Páclův cirkus dodává Ostravě říz, skoro by se chtělo říci, že srovnání se Stodolní, která už je přece za zenitem, nic moc neřekne, ale co takhle představit si Kazimíra a Karolínu jako zrcadlo ke Colours of Ostrava? Tam sice také není horská dráha, ale zase tam lítá něco jako vzducholod' a dá se vyjet skipovým výtahem pěkně vysoko. A ten mumraj kolem, těch lidí, co se nacházejí a rozcházejí, je určitě mnohonásobně větší než za jednoho pátečního večera na Stodolní. Ale principy jsou neměnné, láska sice věčná, ale ke komu a na jak dlouho?

Dramaturgie (Daniela Jirmanová) do Ostravy ideálně přitáhla hru, která má šanci oslovit mládež a přitom nenudit moralizováním. Hlavní herecký pár Pavla Gajdošíková a Michal Sedláček je typologicky perfektní

a určitě má i vlastní nefalšovanou zkušenost nejen ze Stodolní. A ani jejich kolegové diváky nemohou nudit.

Milým návratem starého známého je hostování Jana Vlase, který svému krejčímu dodává až prvorepublikový šmrnc. I když nebyl by to Pácl, aby z něj neudělal třeba zmrzlinového maniaka nebo každému známého týpka s tou obří vietnamskou taškou, do které při nejbližší příležitosti vloží sebevětší náklad, který ještě unese.

A tady se klube pointa příběhu, není to jen o Stodolní, ale daleko více právě o Karolíně, zejména Nové Karolíně, která nás slovy Pavly Gajdošikové ironicky ujišťuje, že teď už to bude jenom lepší a lepší, jenom lepší a lepší. Dokud celá nezmizí právě v inkriminované nákupní tašce. Tak a ne jinak, mohl by dodat se svou oblíbenou replikou její teď už bývalý Kazimír.

Martin Jiroušek / Ostravan.cz / 8. března 2015